

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 310/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., *zastúpeného advokátkou JUDr. Z. M., P.*, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 Co 10/08 z 10. júna 2008 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 194/2008 z 11. septembra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2009 doručená sťažnosť P. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) sp. zn. 9 Co 10/08 z 10. júna 2008 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 194/2008 z 11. septembra 2009 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného účastníkom súdneho konania o určenie vlastníckeho práva k miestnej komunikácii stojacej na parcele č. ... zastavané plochy a nádvoria o výmere ... m² vedenej na LV č. ... v k. ú. ... (ďalej aj „miestna komunikácia“). Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 7 C 725/04 z 13. decembra 2007 určil vlastnícke právo k miestnej komunikácii v prospech Mesta P. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, pričom krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil a osobitným výrokom pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie. Najvyšší súd ako dovolací súd rozsudkom dovolanie sťažovateľa zamietol a zaviazal ho nahradiť trovy dovolacieho konania žalobcovi.

3. Odvolací súd pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie podľa § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a ako otázku zásadného právneho významu odvolací súd vymedzil otázku, „... či dôsledky vyplývajúce z § 19 ods. 2 z. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní sa vzťahujú aj na vlastníka veci, ktorý nevedel, že jeho vec bola (naviac

nevýslovne) zapísaná do súpisu konkurznej podstaty, pričom nebol konkurzným súdom poučený, aby v lehote, ktorú by mal stanoviť súd, podal žalobu proti správcovi konkurznej podstaty na vylúčenie veci z konkurznej podstaty.“

4. Sťažovateľ na rozdiel od záverov všeobecných súdov tvrdí, že miestnu komunikáciu (spolu s pozemkom, na ktorom je postavená) nadobudol do vlastníctva kúpnu zmluvou uzavretou so spoločnosťou K., s. r. o., ktorá tieto nadobudla zmluvou od správcu konkurznej podstaty úpadcu Z., a. s., Ing. P. T. Súhlas s predajom vecí patriacich do podstaty dal Krajský súd v Košiciach opatrením v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 1 K 17/00. Sťažovateľ tvrdí, že *„Predmetom kúpnej zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané na LV ... a LV ..., v k. ú. ..., s faktickým príslušenstvom a súčasťami, podľa znaleckého posudku vypracovaného znalcom Ing. J. F., CSc., č.“*. Z predmetného znaleckého posudku podľa sťažovateľa vyplýva, že predmetom prevodu bola aj spevnená plocha, pričom tento záver podľa neho potvrdzujú aj svedecké výpovede znalca a správcu konkurznej podstaty. Preto sťažovateľ nesúhlasí so záverom súdov, že kúpna zmluva medzi správcom konkurznej podstaty a spoločnosťou K., s. r. o., je v časti, ktorá upravuje prevod vlastníckeho práva k spevneným plochám pre neurčitosť a rozpor s § 120 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, neplatná a že táto neplatnosť postihuje aj následnú kúpnu zmluvu medzi sťažovateľom a spoločnosťou K., s. r. o., Sťažovateľ nesúhlasí ani so zaradením predmetnej spevnenej plochy do siete miestnych komunikácií s odvolaním sa najmä na historické súvislosti využívania predmetnej komunikácie. Sťažovateľ spochybnil opodstatnenosť samotnej dovolacej otázky, ku ktorej uviedol, že pokiaľ Mesto P. nespochybnilo zápis miestnej komunikácie do súpisu podstaty a nepodalo vylučovaciu žalobu podľa § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“), vlastníctvo miestnej komunikácie nadobudla spoločnosť K., s. r. o., a neskôr sťažovateľ. Podstatná časť sťažnosti je poznamenaná nesúhlasom sťažovateľa so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci všeobecnými súdmi.

5. Na preukázanie zásahu do označených základných práv sťažovateľ bez konkrétnych súvislostí s jeho právnou vecou poukázal na judikatúru ústavného súdu a aj *„posudok Medzinárodného súdneho dvora z 12. júla 1973“*, pričom uviedol:

„... všeobecné súdy nevenovali dostatočnú pozornosť posúdeniu nadobudnutiu vlastníckeho práva sťažovateľom a tým zasiahli do sťažovateľovho základného práva na vlastníctvo podľa čl. 11 ods. 1 Listiny a či. 20 ods. 1 Ústavy SR, resp. neposkytli tomuto sťažovateľovmu základnému právu ochranu.

Závery porušovateľa preto vychádzajú z neúplného a nesprávne zisteného skutkového stavu. Ak na základe takto nesprávne zisteného skutkového stavu, t. j. z nesprávneho právneho posúdenia dospel porušovateľ k záveru, že sťažovateľ nie vlastníkom komunikácie, je takýto záver a rozhodnutie nezákonné.

Porušovateľ sa v žiadnom ohľade nevysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľa v tomto kontexte, ako aj s právnym stanoviskom sťažovateľa podporovaným platnou judikatúrou.

Porušovateľ odmietajúc postupom porušujúcim čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, aplikovať hmotnoprávne i procesné normy platného práva, ktorými platné právo chráni dotknuté základné práva sťažovateľa, porušil tým základné práva sťažovateľa...

Podľa § 132 O. s. p., bol porušovateľ povinný vysporiadať sa so všetkým, čo v priebehu konania vyšlo najavo a čo účastník konania tvrdí, pokiaľ to má vzťah k prejednávanej veci, aplikovať ústavne súladne interpretované právne relevantné normy platného práva. Právo na spravodlivý proces, o. i. vyžaduje, aby rozhodnutie súdu bolo odôvodnené. Vyplýva to z potreby transparentnosti vysluhovania spravodlivosti. Je korelátom práva strany prednášať návrhy a argumenty, aby na ne dostala odpoveď. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny....

Porušovateľ interpretoval a aplikoval jednoduché právo spôsobom, ktorý nie je možné aprobovať. V dôsledku tejto interpretácie a aplikácie sa jeho rozhodnutie stalo rozporným s ústavne zakotveným právom umožňujúcim mu vlastniť majetok a ústavným právom na spravodlivý proces. Tieto flagrantné porušenia zo strany všeobecných súdov, je nutné považovať za svojvôľu.

Za situácie, keď sa proti danému výkladu súdu prvého stupňa (odôvodneniu) sústredila argumentácia sťažovateľa, bolo nevyhnutné, aby odvolací súd myšlienkové konštrukcie, ktoré ho k potvrdeniu rozhodnutia viedli, aj objasnil. V tomto smere odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa celkom absentuje. Odvolací súd sa s podstatnými a konkrétne formulovanými námietkami sťažovateľa nijako nevysporiadal.

Vzhľadom k tomu, došlo porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivý proces, zakotveného v čl. 36 ods. 1 Listiny.“

6. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie a nálezom rozhodol tak, že rozsudkom najvyššieho súdu a krajského súdu boli porušené jeho označené práva. Súčasne žiadal, aby ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu, krajského súdu a okresného súdu a vrátil vec na ďalšie konanie (avšak neuviedol, ktorému súdu). Požadoval aj priznanie náhrady trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Obdobný obsah práva na súdnu ochranu priznáva každému aj čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Obdobný obsah práva vlastníť majetok priznáva každému aj čl. 11 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že na jej prerokovanie má právomoc, táto má predpísané náležitosti, je podaná v zákonnej lehote, oprávnenou osobou a nie je neprípustná. Ďalej sa ústavný súd zaoberal otázkou, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

10. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je

prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09, I. ÚS 51/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

11. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 223/09).

III.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

12. Podstata sťažnostných námietok sťažovateľa smeruje k poukázaniu na to, že podľa jeho názoru najvyšší súd nesprávne vykladal ustanovenie § 19 ods. 1 a 2 ZKV (odvolacím súdom vymedzený predmet dovolania), keď uviedol: „... *na základe vykonaného dokazovania dovolací súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a z toho dôvodu aj samotné rozhodnutie dovolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.*“

13. Ako vyplýva z uvedeného, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Vychádzajúc z uvedených mantinelov ústavno-súdnej korekcie rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku po uvedení podstatných dôvodov rozsudku odvolacieho súdu, obsahu dovolania, vyjadrenia k nemu a dovolacieho prieskumu uviedol: „*Pripustením dovolania bola vytvorená možnosť (len) pre preverenie správnosti riešenia otázky, či dôsledky vyplývajúce z § 19 ods. 2 z. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní sa vzťahujú aj na vlastníka veci, ktorý nevedel, že jeho vec bola (naviac nevýslovne) zapísaná do súpisu konkurznej podstaty, pričom nebol konkurzným súdom poučený, aby v lehote, ktorú by mal stanoviť súd, podal žalobu proti správcovi konkurznej podstaty na vylúčenie veci z konkurznej podstaty. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel ohľadne takto vymedzenej právnej otázky k tomuto záveru:*

Podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, účinného do 31. decembra 2005, ktorý predpis treba na danú právnu vec aplikovať, ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu. Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote

určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne.

Ostatná veta citovaného ustanovenia ustanovuje právnu domnienku, podľa ktorej, ak žaloba o vylúčenie veci zo súpisu podstaty (vylučovacia žaloba) nie je podaná v súdom určenej lehote, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne.

Právna domnienka (prezumpcia) znamená, že podľa zákona sa určitá právna skutočnosť považuje za existujúcu, ak nastala iná právna skutočnosť. Zákon tak v niektorých prípadoch uľahčuje potrebné zistenie tým, že ustanoví právnu domnienku, v ktorej formuluje závery opierajúce sa o všeobecnú skúsenosť. Právne domnienky (prezumpcie) sa ustanovujú v záujme zabezpečenia právnej istoty. Simulujú existenciu určitého faktu, ktorý je právnou skutočnosťou.

Výklad právnej normy ustanovujúcej právnu domnienku (prezumpciu), keďže sa pri ňom musí zabezpečiť najvyššia miera právnej istoty, musí byť doslovný (adekvátny) a nemôže byť v žiadnom prípade rozširujúci.

Podľa dovolacieho súdu zo zmyslu a z obsahu v normatívnom texte ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, účinného do 31. decembra 2005, použitých slov a nimi utváraných viet... je možné vyvodiť iba to, že domnienka ustanovená v predmetnom ustanovení je aplikovateľná len vtedy, ak konkurzný súd vydá uznesenie, ktorým určí tretej osobe (tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť) lehotu na vydanie vylučovacej žaloby a poučí ho o tom, že jeho vec (majetok) bola zapísaná do súpisu a o právnych dôsledkoch nepodania žaloby. Ak vo vzťahu k takejto tretej osobe uznesenie nebolo vydané, nenastávajú právne dôsledky podľa ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, účinného do 31. decembra 2005.

Keďže v predmetnej právnej veci konkurzný súd žalobcovi uznesením neuložil, aby v lehote určenej súdom podal vylučovaciu žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz a nepoučil ho o tom, že jeho vec bola zapísaná do súpisu a o právnych následkoch nepodania žaloby, nemohla nastať fikcia ustanovená v ustanovení § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, účinnom do 31. decembra 2005. Z hľadiska vzniku tejto fikcie nebolo pritom významné, z akého dôvodu konkurzný súd takto nepostupoval (napr. preto, že správca konkurznej podstaty nezapísal majetok úpadcu alebo tretej osoby

s poznámkou, alebo že tretia osoba sa nedozvedela, že jeho vec bola zapísaná do súpisu a pod.).

Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že nie je dôvodná dovolacia námietka žalovaného v časti týkajúcej sa právnej otázky, na riešenie ktorej odvolací súd pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie.

Keďže odvolací súd v podstate správne vyriešil otázku vzniku právnej domnienky ustanovenej v ustanovení § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, účinnom do 31. decembra 2005, teda na daný skutkový stav použil správny právny predpis, tento aj správne vyložil a jeho právne závery zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu, rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. správny. Nakoľko nebolo zistené, že by konanie odvolacieho súdu bolo postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 O. s. p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O. s. p. v znení zákona č. 384/2008 Z. z. rozsudkom zamietol.“

14. Ústavný súd predovšetkým reagujúc aj na sťažnostné námietky považuje za potrebné poukázať na rozsah preskúmavacieho oprávnenia najvyššieho súdu v právnej veci sťažovateľa. Ak je prípustnosť dovolania odvodená od výroku potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu podľa § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd ako dovolací súd je pri preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu limitovaný tým, ako otázku zásadného právneho významu vymedzil odvolací súd. Uvedené je dôsledkom skutočnosti, že jedine odvolací súd je oprávnený posúdiť, či ide o rozhodnutie zásadného právneho významu, a formulovať otázku, ktorú má v tomto smere posúdiť dovolací súd, pričom pri tejto procesnej aktivite nemôže byť odvolací súd nahradený dovolacím súdom. Nad rámec odvolacím súdom formulovanej otázky zásadného právneho významu dovolací súd prihliada len na tie vady rozsudku odvolacieho súdu, ktoré by zakladali jeho zmätočnosť (§ 237 Občianskeho súdneho poriadku). Najvyšší súd teda v právnej veci sťažovateľa posudzoval rozsudok odvolacieho súdu len z hľadiska ním formulovanej otázky zásadného právneho významu a v zásade nebol oprávnený preskúmať rozsudok odvolacieho súdu z hľadiska ďalších dôvodov, ktoré viedli odvolací súd k potvrdeniu rozsudku

prvostupňového súdu, ktorým bolo určené vlastnícke právo k miestnej komunikácii v prospech Mesta P.

15. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré najvyšší súd rozhodol tak, že dovolanie zamietol. V odôvodnení napadnutého rozsudku dal najvyšší súd sťažovateľovi podrobnú odpoveď na to, (i) prečo bol v danej veci nevyhnutný doslovný výklad právnej normy ustanovujúcej právnu domnienku, (ii) kedy by právna domnienka ustanovená v § 19 ods. 2 ZKV bola aplikovateľná a napokon (iii) prečo v danej veci nemohla nastať táto domnienka. Tieto dôvody uvedené v odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu viedli k zamietnutiu dovolania. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 51/2010). Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

16. V rozsudku najvyššieho súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uzatvára, že rozsudok najvyššieho súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo najvyšší súd dovolanie sťažovateľa zamietol. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer a možná súvislosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa.

IV.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

17. Ústavný súd rozhoduje o ochrane základných práv a slobôd len vtedy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy). Princíp subsidiarity v systéme ochrany základných práv a slobôd takto vylučuje, aby ústavný súd poskytoval ochranu v prípade, že tu existuje iný všeobecný súd, ktorý v rámci svojej ústavnej a zákonnej právomoci môže poskytnúť účinnú ochranu v prípade namietaného porušenia označených práv rozsudkom (nižšieho) všeobecného súdu. Keďže však najvyšší súd posudzoval rozsudok krajského súdu len z hľadiska ním vymedzenej dovolacej otázky a jeho prieskum z hľadiska možného zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa v ostatných smeroch nebol realizovaný, ústavný súd v záujme ochrany jeho práv pristúpil aj k posúdeniu rozsudku krajského súdu.

18. Z popisnej časti odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že krajský súd odôvodnil potvrdzujúci rozsudok takto: „... *pozemná komunikácia, ako stavba postavená na pozemku parc. č. ..., ku ktorej sa žalobca domáhal určenia svojho vlastníckeho práva, nie je evidovaná v registri stavieb katastra nehnuteľností; charakteristika stavby, označená kódom ..., resp. ..., poskytuje len informáciu o druhu a účele stavby zriadenej na pozemku. Záver o vlastníctve žalovaného k predmetnej stavbe teda z listu vlastníctva č. ..., na ktorom je v jeho prospech zapísaný pozemok parc. č. ... - zastavané plochy a nádvoria vo výmere ... m², na ktorom sa pozemná komunikácia nachádza, nemožno vyvodiť. Vychádzajúc z uvedeného považoval preto za nevyhnutné posúdiť platnosť kúpnych zmlúv, na základe ktorých právny predchodca žalovaného (K., s.r.o.), a potom samotný žalovaný, nadobudli vlastníctvo k nehnuteľnostiam v nich uvedeným. Dospel k záveru, že právny predchodca žalovaného a po ňom pochopiteľne ani žalovaný sa nemohli stať vlastníckmi spornej komunikácie, pretože táto nebola súčasťou privatizačného projektu štátneho podniku Z. K. a teda v rámci privatizácie sa nestala ani majetkom obchodnej spoločnosti Z., a.s., na majetok ktorého bol nariadený konkurz, v rámci ktorého správca konkurznej podstaty zmluvou z 21. novembra*

2002 previedol určitý majetok na právneho predchodcu žalovaného. Ustálil, že ku dňu účinnosti zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení bola predmetná pozemná komunikácia miestnou komunikáciou zaradenou do siete miestnych komunikácií Mesta Prešov a následne, nadobudnutím účinnosti § 3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (Cestný zákon), sa stala vlastníctvom žalobcu. Podľa odvolacieho súdu na vyššie uvedenom závere, t. j. že právny predchodca žalovaného nemohol predmetnú komunikáciu nadobudnúť od správcu konkurznej podstaty úpadcu Z., a.s., nemení nič ustanovenie § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Nevyvrátiteľná domnienka vyplývajúca z tohto ustanovenia sa totiž nevzťahuje na prípad, keď sa do súpisu konkurznej podstaty zahrnul aj majetok tretej osoby, ktorá síce bola účastníčkou konkurzného konania ako veriteľ, ktorú však ani konkurzný súd, ani správca konkurznej podstaty nepoučil o jej práve a tým aj povinnosti podať v stanovenej lehote žalobu na vylúčenie veci z konkurznej podstaty. Ak sa dotknutá osoba do skončenia konkurzného konania nedozvedela o tom, že do konkurznej podstaty bola zahrnutá aj jej vec, môže sa domáhať svojho vlastníckeho práva na všeobecnom súde určovacou žalobou. To platí vo zvýšenej miere v prípade, keď takáto vec nebola zahrnutá do súpisu majetku v konkurznej podstate. Podľa odvolacieho súdu z konkurzného spisu vyplýva, že súčasťou súpisu majetku úpadcu bola len parc. č. ...; ani z ponuky správcu v inzeráte, ani z opatrenia konkurzného súdu z 31. októbra 2002 č. k. 1 K 17/22-177 nevyplýva, že by bol daný súhlas aj na prevod stavby pozemnej komunikácie postavenej na tejto parcele. Na základe uvedeného odvolací súd uzavrel, že žalobca preukázal, že ku dňu 21. novembra 2002 bol vlastníkom spornej stavby komunikácie.“

19. Aj z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o určení vlastníckeho práva k miestnej komunikácii v prospech Mesta P. V odôvodnení napadnutého rozsudku dal krajský súd sťažovateľovi podrobnú odpoveď na dve základné právne otázky, (i) prečo nemohol nadobudnúť ani on a ani jeho právny predchodca vlastnícke právo k miestnej komunikácii – zjednodušene preto, že táto nebola majetkom úpadcu a správca ju nemohol zmluvne previesť na tretiu osobu, a (ii) na základe akého právneho titulu nadobudlo vlastnícke právo k predmetnej

miestnej komunikácii Mesto P.. Vo vzťahu k sťažnostným námietkam týkajúcim sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd primeraným a ústavne predvídateľným spôsobom reagoval na relevantné skutkové a právne otázky nastolené (aj) odvolaním sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu. V tomto smere možno poukázať aj na judikatúru štrasburských orgánov ochrany práv, v zmysle ktorej všeobecný súd nemusí dať síce odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, musí primeraným a ústavne konformným spôsobom reagovať (Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Odpoveď súdu musí byť zrejmalá, jasná a zrozumiteľná nielen súdu, ale aj účastníkovi konania, keďže súd rozhoduje o jeho právnej veci. V okolnostiach prípadu ústavný súd konštatuje, že tieto predpoklady naplnené boli, a teda ani sťažovateľom tvrdené nedostatky odôvodnenia rozsudku krajského súdu zistené neboli.

Pokiaľ ide o právne závery krajského súdu, tieto nevykazujú znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 51/2010). Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

20. Ani v rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na všetky relevantné právne otázky. Inak

povedané, aj vo vzťahu k rozsudku krajského súdu absentuje v sťažnosti ústavno-právny rozmer a možný zásah do označených práv sťažovateľa.

V.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny rozsudkom krajského súdu a najvyššieho súdu

21. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny ústavný súd stručne uvádza: Judikatúra ústavného súdu je stabilizovaná v tom smere, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patrí aj právo vlastníť majetok), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 392/08, I. ÚS 51/2010). Z tohto dôvodu je preto v kontexte už uvedeného (body 12. až 20. odôvodnenia tohto uznesenia) sťažnosť taktiež zjavne neopodstatnená, a navyše v okolnostiach prípadu ústavný súd nezistil, že by mohla byť daná príčinná súvislosť medzi námietkami sťažovateľa a namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 ústavy. Právo sťažovateľa vlastníť majetok nemohlo byť porušené aj s ohľadom na záver všeobecných súdov (ktorý ústavný súd nevyhodnotil ako svojvoľný a teda protiústavný), že sťažovateľ nikdy nenadobudol vlastníctvo predmetnej miestnej komunikácie.

22. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03,

IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08). Preto bola sťažnosť v celosti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

23. V okolnostiach prípadu ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľ podal sťažnosť celkom zjavne ako ďalší opravný prostriedok, odôvodnil ju najmä tvrdenými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci všeobecnými súdmi a opomenul ústavné kautely sťažnosti ako prostriedku na ochranu základných práv a slobôd. O uvedenom svedčí aj vnútorná štruktúra jeho sťažnosti, kde k ústavnoprávnej argumentácii pristúpil až na s. 23 až 25 sťažnosti, a aj táto obmedzená argumentácia je charakterizovaná všeobecnosťou a absenciou súvisu medzi citovanými nálezmi ústavného súdu a rozsudkami všeobecných súdov v jeho právnej veci.

24. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie rozsudku najvyššieho súdu, krajského súdu a okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010